

הצעה לתכנית לימודים שנתית – ספר במדבר

ספר במדבר עוסק בדרכו של עם ישראל מהר חורב, מקום קבלת התורה והשראת השכינה, אל ארץ ישראל. בחלקו הראשון - התגבשות מחנה ישראל לשבטיו סביב משכן ה', וההכנות לקראת המסע והגשמת ייעודי האומה בארץ ישראל. המשכו של חלק זה - המסע במדבר "הגדול והנורא, נחש ציה ועקרב וצמאון אשר אין מים". זהו מבחן אמונה גדול עליו אמר הכתוב "זכרתי לך חסד נעוריקך אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר" (ירמיה, ב). סיומו של חלק זה בתלונות המדבר, אשר שיאן הוא חטא המרגלים וגזרת מות בני דור המדבר.

חלקו השני של ספר במדבר, החל מפרק כ, מתרחש בשנה הארבעים ליציאת מצרים ומתאר את מסעותיו והכנותיו של דור חדש, דור הבנים, לקראת הכניסה לארץ ישראל.

התכנית השנתית נועדה לתת מענה למורה לאחר שלב ההכנה של תוכן הפרקים הנלמדים, כאשר הוא נדרש לבחור את התכנים אותם יציע בפני התלמידים. מספר השעות השנתי – מוגבל, והתכנים - רבים. התכנית השנתית מציעה חלוקה של שעות הנוגעת בכל הנושאים בספר, כאשר רמת הפירוט משתנה בהתאם לנושא ובהתאמה לגיל. בתי ספר אשר מקדישים כמות רבה יותר של שעות לכל נושא יכולים להרחיב במקומות בהם קיצרנו. כמו כן, בתכנית יש פירוט של רשימת דיבורי המתחיל ברש"י.

פרקים א-יח, שנה 2		פרק מעבר	פרקים כ-לו, שנה 40	
סידור המחנות וההכנות למסע לא"י (28)	המסעות והתלונות (22)		המסע בעה"י המזרחי (18)	לקראת הכיבוש והנחלה (25)

* *

בתכנית – יחידות פסוקים הנלמדים כסדר (הפסי' מודגשים) - התלמידים לומדים את התכנים מתוך קריאה ועיון פסוק אחר פסוק. ביחידות אלו מובאים פרטי תוכן מרכזיים, המהווים את בסיס היחידה. מובן שכל מורה מוזמן להוסיף עליהם על פי שיקול דעתו בהוראת פסוקי היחידה, להעמיק ולהרחיב בידיעות, במסרים, ובמיומנות – במסגרת הזמן העומד לרשותו. יחידות פסוקים הנלמדים בבקאות - (הפסי' אינם מודגשים) - המורה מציג את נושא הפסוקים באופן כללי, תוך הפניה לפרטים/פסוקים מסוימים בלבד.

לדוגמה:

נושא	פרק	תכנים מרכזיים והדגשים	דיבורי המתחיל ברש"י
סדר החניה (2-3)	א	א-ב : סידור המחנה - משפחה, בית-אב, שבט ודגל. ארבעת הדגלים מסודרים סביב המשכן: יהודה, ראובן אפרים ודן; סדר הנסיעה: יהודה - "ראשונה", ראובן - "שניים" אפרים - "שלושים", דן - "לאחרונה". (פסי' ג-לא)	א וידבר ... במדבר סיני ... באחד לחדש מדוע נערך המפקד (חיבתן של ישראל); ומכאן שאלת ריבוי המפקדים;
		ב-ג : סיום פרקים א-ב: "...כך חנו לדגליהם וכן נסעו איש למשפחותיו על בית אבתיו" מושגים : "דגל"; רוחות השמים - "קדמה, ימה, תימנה",	

לימוד פסוק בפסוק

הצגה כללית של נושא, והפניה לפרטים מסוימים

בעמודה הימנית - תכנים עיקריים ביחידת ההוראה על פי הפסוקים. המורה ילמד וירחיב בתכנים, ידע, ערכים ומיומנות- על פי שיקול דעתו והיכרותו את רמת הכיתה.
בעמודה השמאלית - "נקודות והצעות למורה", לפיתוח במהלך ההוראה. אלו הצעות, מהן יוכל המורה לבחור לפי שיקול דעתו. אנו מזמינים מורים להעשיר עמודה זו בהצעותיהם.

ספר במדבר פרקים א - יט

נושא	פרק	תכנים מרכזיים והדגשים	ד"ה רש"י	נקודות והצעות למורה; פסוקים לשינון
<p>לקדמה (1-2)</p>	<p>א</p>	<p>פס' א: המקום, הזמן וההקשר – מקום: מדבר סיני, מקום קבלת התורה והקמת המשכן (ס' שמות ויקרא) זמן: בשנה השניה ליציאת מצרים; חודש לאחר הקמת המשכן. הספר נפתח בסידור המחנות סביב המשכן.</p> <p>מושגים: "מדבר" – המאפיינים, התנאים הגיאוגרפיים והפיסיים.</p> <p>שמו הנוסף של הספר- חומש הפקודים</p>	<p>ד"ה רש"י</p>	<p>לערוך רשימה ולקשר לחומשים הקודמים- אלו דברים היו במדבר סיני, עליהם למדנו בחומשים הקודמים</p> <p>ה"מדבר" – שמש אסוציאציות. קישור בין המאפיינים הפיסיים לאתגרים רוחניים, וקישור למסע האמונה של בני ישראל במדבר (יזכרתי לך חסד נעורייך", ירמיה ב)</p>
<p>מפקד בני ישראל (2-3)</p>	<p>א</p>	<p>ב-ד: "מפקד" – משמעות המילה; אופן הביצוע; המנין - תפקידם של משה ואהרן ותפקיד נשיאי השבטים; מעשה המפקד – בפסוקים טז-יט: מנין כל אחד מבני ישראל במעמד משה אהרן והזקנים, על פי בדיקת הייחוס והגיל: "וַיִּתְּלָדוּ עַל מִשְׁפְּחֹתֵם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְיַעֲלֶה לְגִלְגָּלְתָּם" (פס' יח).</p> <p>ה-מג: ציון שמות השבטים המשתתפים במפקד</p> <p>מז-מז: סיכום המפקד, מספר יוצאי הצבא בני 20 ומעלה</p> <p>מח-נד: בני לוי - "לגיון של מלך" הנמנה בנפרד; פס' נ - תפקידם המיוחד של הלויים: "הֲמָה יִשְׂאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת כָּל כְּלֵיוֹ", "וְהֵם יִשְׁרְתֻהוּ", ומיקומם המיוחד במחנה נבדל – "וְסָבִיב לְמִשְׁכַּן יְחֹנֵי"; התיאור המיוחד של שלש המחנות, מחנה לפניים מחנה, בפס' נב-נג</p> <p>מושגים: "בית אבותם" – בית אב; "יוצא צבא"; "מטה"; "תולדותם".</p>	<p>ד"ה רש"י</p>	<p>"תולדתם למשפחתם.. לבטא את המעבר מבודדים לעם השכן לשבטיו על ידי הנפקת "תעודת זהות חדשה" – שם, שם האב, משפחה, בית אב, שבט. התעודה הוצאה ביום ___ חתום על ידי ____, עיצוב סמל לתעודה.</p> <p>להמחיש את הרושם וההתרגשות שבמנין כל אחד ואחד מישראל על ידי משה ואהרן ונשיא השבט (ע"פ רמב"ן א, מה: אמר לו הקב"ה למנותם בכבוד ובגדולה לכל אחד ואחד, לא תהיה אומר לראש המשפחה: "כמה במשפחתך"? "כמה בניי יש לך"? אלא כולם יהיו עוברים לפניך באימה ובכבוד"</p> <p>לתרגם עם התלמידים את מספרי התורה לצורת הכתיבה המספרית; למצוא את המספר הגדול/קטן ביותר</p> <p>לשקול להחזיר את התלמידים לאופן עריכת מפקד על-פי התורה – שמות, ז יא-טז, שאינו נזכר כאן.</p> <p>להפנות את תשומת הלב התלמידים להיעדרו של שבט אחד, והעלאת השאלה המתבקשת. (הטרמה לתשובה הנמצאת בהמשך הפרק: שבט לוי נמנה בנפרד).</p> <p>השורש "הפקד" בפס' נ במשמעות של תפקיד ומחויבות, ולא של ספירה</p>

<p style="text-align: center;">סדר החניה (2-3)</p>	<p style="text-align: center;">ב</p>	<p>א-ב: סידור המחנה - משפחה, בית-אב, שבט ודגל. ג-לא: ארבעת ה"דגלים" מסודרים על פי ארבע רוחות השמים סביב המשכן: "איש על-דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאהל-מועד יחנו (פס' ב'): יהודה, ראובן אפרים ודן; סדר הנסיעה: יהודה - "ראשונה", ראובן - "שנים" אפרים - "שלישים", דן - "לאחרונה". לב-לד: סיום פרקים א-ב: "...כן חנו לדגליהם וכן נסעו איש למשפחותיו על בית אבתיו"</p> <p style="background-color: #e0f0e0; padding: 5px;">מושגים: "דגל"; רוחות השמים - "קדמה, ימה, תימנה, צפונה"</p>	<p>ב, באתת (עד "את דגלו") פירוש מילה - "אתת"; לכל אחד משבטי ישראל ייחוד משלו; פירוש נוסף מהו האות</p> <p>ג קדמה ביאור המילה</p>	<p>"מנגד סביב לאהל מועד..." (ב) אפשר להשתמש בפס' זה כנקודת מוצא לפרק: לצייר את אהל מועד במרכז, ואת שני העקרונות בסידור מחנות השבטים: 1. מנגד (מרחוק, מחנות השבטים לא חנו בצמוד למשכן, אלא "מנגד" וביאר רש"י - "מרחוק מיל" (אלפים אמה) 2. סביב (מסביב, לארבע רוחות השמים) להמחיש באופן ויזואלי את תרשים החניה ע"י תמונה, מצגת או בניית דגם לעצב "דגל מחנה" עם שימוש בפרטים הקשורים לשבטי הדגל. אפשר גם לקשור לפרשת בראשית ולהסביר את מה שמצויר על כל דגל-בהתאמה לתכונות וברכות השבטים. ניתן להכין בכיתה שלטים עם שמות השבטים ולצאת עם התלמידים לחצר ולערוך איתם את סדר המסע והחנייה על פי סדר השבטים</p>
<p style="text-align: center;">מפקד הלויים (3)</p>	<p style="text-align: center;">ג</p>	<p>א-ד: משפחת הכהונה: "אהרן ובניו", אלעזר ואיתמר, המופקדים על עבודת הלויים ועל משמרת הקודש. ה-י: תפקיד הלויים לסייע לאהרן ולבניו, "שמרי משמרת הקודש" יא-יג: הלויים מתמנים לעבודת הקודש במקום הבכורות יד-לט: שלש משפחות הלוי וחלקה של כל אחת מהן במשא המשכן. לכל משפחה - נשיא משלה. מחנה הלויים: כל משפחה חונה בצד אחר של המשכן. את הצד הרביעי</p>	<p>א ואלה תולדת אהרן ומשה קושיה מהמשך הפסוקים; ערכו של לימוד תורה</p> <p>ב ושרתו אתו מהו השירות</p> <p>טז על פי ה' הפלא שבמנין תינוקות הלוי מבני חודש (והרמז במילים "על פי ה')</p>	<p>להשוות בין הנאמר בפרקנו על תפקיד הכהנים בשמירת המקדש (פס' לח: "משה אהרן ובניו שמרים משמרת המקדש") לבין הנאמר בפרק א על תפקיד הלויים בשמירתו (פס' נג: "והלויים יחנו סביב למשכן העדות...ושמרו הלויים את משמרת משכן העדת"). אפשר להרחיב בנושא הצבת המשמר במקדש בעזרת התיאור המופיע במשנה מסכת מדות א, א-ב על מנת לקשר את נושא תפקידי הלויים לימינו, ניתן לשאול את הילדים מי מהם יודע שהוא לוי, ולשאול אילו תפקידים יש כיום ללויים (למשל המנהג ליטול את ידי הכהנים לפני ברכת הכהנים). בהמשך לרש"י לפסוק כט - לפתח את הנושא של "שכן טוב", באמצעות</p>

<p>דוגמאות של יכולת ההשפעה שיש לסביבה הקרובה, דיון בנושא חבר טוב וחבר רע והשפעתם על חיינו, תוך מתן כלים לילד שיוכל בעזרתם לבחון קשר זה ולקבל החלטות נכונות</p>	<p>כט משפחת בני קהת יחנו וגו' תימנה מבנה המחנות: קשר בין מחנה ישראל ומחנה לוי; או לרשע או לשכנו</p> <p>לח משה ואהרן ובניו קשר בין מחנה ישראל ומחנה לוי: טוב לצדיק טוב לשכנו</p>	<p>משלימים משה אהרן ובניו מ-נא: מפקד הלויים מבני חודש - 22,000. הלויים פדו את הבכורות מקדושתם. את 273 הבכורות העודפים על מספר הלויים פדו באמצעות 5 שקלי כסף לכל בכור. הכסף ניתן לכהנים</p> <p>מושגים: כהנים; לויים; בכורות</p>	
<p>לתת לתלמידים למיין פריטים שונים מתוך המשכן וכליו לפי אחריות המשפחות - גרשון, קהת ומררי (להתאים בין איורי הכלים למשפחה, או בין שמות הכלים למשפחה)</p> <p>להדגיש את החשיבות שבמילוי תפקידים וכאן ישנם תפקידים התלויים זה בזה: תחילה, הכהנים צריכים לכסות את כלי הקדש בזהירות רבה, ורק אחר כך יוכלו בני קהת לשאת את כלי הקדש ללא פגע.</p> <p>גם כיום נוהגים בדקדוק ובזהירות בקודש – כגון בספר תורה ובארון קודש (אם כי יש להדגיש שקדושת כלי המשכן, והסיכון בנשיאת כלי הקודש, היו בדרגה אחרת לגמרי)</p> <p>בסיום פרק ד ניתן לסכם ב"מבט-על" את שלש המניינים: א. מנין כל ישראל מגיל 20 ומעלה ב. בני לוי מגיל חודש ג. בני לוי מגיל 30 עד 50</p>	<p>מז עבדת עבדה ועבדת משא ביאור שני המושגים, שהם תפקידי הלויים; הביטוי "כמשמעו"</p>	<p>א-יז: משא בני קהת – כלי הקדש. ראשית, אהרן ובניו מכסים את הכלים ואח"כ בני קהת נוטלים אותם; לכל כלי – כיסוי שונה על פי דרגת קדושתו (הארון – מכוסה ע"י הפרוכת, כלי הקדש – ע"י בגד תכלת וכו')</p> <p>כא-כז: משא בני גרשון – היריעות המסכים והמיתרים</p> <p>כט-לג: משא בני מררי – הקרשים, העמודים וכל הנצרך להקמתם</p> <p>לד-מה: פקודי הלויים העובדים, לפי משפחות</p> <p>מו-מט: פסוקי הסיום; סיכום מפקד העובדים משבט לוי</p> <p>מושגים: "משא"; משפחות הלויים - גרשון, קהת ומררי</p>	<p>משא המשכן ע"י משפחות הלוי (2)</p> <p>ד</p>
<p>לקשר את איסור הכניסה למחנה שכינה לימינו: מקום השראת השכינה בהר הבית אסור בכניסה כי היום כולם טמאי מתים.</p> <p>לשקול לחזור לפרשת מצורע (ויקרא 13, מה-מו) "בדד ישב", ולדברי רש"י שם על חומרת עונשו של המצורע המשתלח חוץ לשלש מחנות</p> <p>לפני הכניסה לפרשת סוטה, ראוי לתאר על הצד החיובי כמה חשוב ויקר הקשר בין האיש והאשה במשפחה, וכמה על האיש והאשה להיות אוהבים, מכבדים וקשורים זה לזו, ואילו הפרשה שלנו עוסקת במקרה האחר - כאשר ישנו מתח וריב שמא היתה האשה עם איש אחר, ובהעדר דרך ריאלית לברר</p>	<p>ב "וישלחו מן המחנה" שלש מחנות ולכ"א מהם דרגת קדושה משלו: טמאי מתים אסורים במחנה כהונה, הזב – במחנה לוי והמצורע משתלח חוץ לשלש מחנות.</p>	<p>א-ד: קדושת שלש המחנות, אשר המשכן במרכזם; שילוח הטמאים - "ולא יטמאו את מחניהם אשר אני שכן בתוכם".</p> <p>ה-י: אשם גזילות: אדם שגזל, ונוסף לכך נשבע לשקר בשם ה' צריך להוסיף חומש על תשלום הגזילה ולהביא קרבן אשם</p> <p>יא-טו: פרשת סוטה: אדם שחושד את אשתו שהיתה עם איש אחר, ויש בו רוח קנאה, צריך לבוא עם אשתו אל הכהן ולהביא עימו מנחה מיוחדת, "מנחת קנאת" (מנחה שבאה</p>	<p>פרשות הלכתיות (5)</p> <p>ה</p>

<p>את החשד והקנאה, נפגעים קשות חייהם והקשר ביניהם.</p> <p>על פעולה חריגה זו של בירור הדברים בין האיש לאשתו במשכן ה' אמרו חכמים (ויקרא רבה ט, ט): "תני רבי ישמעאל: גדול השלום, ששם הגדול שנכתב בקדושה, אמר הקב"ה: ימחה אל המים בשביל להטיל שלום בין איש לאשתו" (הפסוק "יתן ה' אותך לאלה ולשבועה...") נמחה אל מי המרים המאררים, פס' כג)</p>		<p>כתוצאה מקנאה, ונעשית ללא שמן ולבונה, שאין אזכרתה לריח ניחוח).</p> <p>טז-לא: הכהן בודק את האשה בעזרת "מי המרים המאררים", מים מיוחדים אשר נתקדשו בכיור ואשר מעורב בהם מעפר המשכן. אם האשה מעלה מעל באישה-נהגה שלא כהוגן, ירכה נפלת ובטנה צבה (מתנפחת) ואם לא – היא מנוקה מעוון ואף מקבלת שכר תחת ניוולה (רש"י)</p> <p>מושגים: "שלש מחנות"; מחנה שכינה; מחנה לוייה;</p>	
<p>לשים לב לשורש נ,ז,ר החוזר על עצמו ולבאר את המילה "נזיר" לאתר את הביטויים המיוחדים המתארים את מעלת הנזיר ומתוך כך ללמוד על רצונו של הנודר - "קדש לה'", "נזר אלקיו על ראשו".</p> <p>לשאול את התלמידים: "אלו נזירים נוספים אתם מכירים?!" ולהיזכר איתם בסיפורי שמואל, או אבשלום, או שמשון.</p> <p>לספר על דמותו של ר' דוד הכהן הנזיר, להמחיש בתצלומים כיצד נראה</p> <p>פסוקים על פה: פס' כב עד פס' כז</p>		<p>א-ח: הנזיר: מהי הנזירות; כיצד מקבלים נזירות ("יפליא לנדר נדר"), שלש איסורי הנזיר – יין, תספורת, טומאה;</p> <p>ט-כ: קרבנות הנזיר - כל נזיר מביא שלש קרבנות עם תום ימי הנזירות: עולה, חטאת ושלמים. נזיר שנטמא בתוך ימי נזירותו סופר 7 ימי טהרה, ביום השמיני מביא עולה חטאת ואשם ("אשם נזיר") ואז מתחיל לספור מההתחלה</p> <p>כא: פסוק הסיום - "זאת תורת הנזיר" חוק הנודר הנזירות</p>	<p>ו</p>

<p>לקשר לברכה המוכרת מבית הכנסת, וכן למעמד המיוחד של "ברכת כהנים" הנעשה ברחבת הכותל בפסח ובסוכות ; ברכת הכהנים היתה מתקיימת במקדש (והיא למישה המצווה היחידה שנעשתה במקדש ונוהגת כיום) דבר מיוחד בברכת כהנים הוא שיש לעשות אותה באהבה, כפי שכתוב בברכה, והדבר מעכב! מי שאינו אוהב – לא יוצאים ידי חובה בברכתו. ניתן להביא מעט מהלכות ברכת כהנים (שו"ע סימן קכח) ואת דברי "משנה ברורה" (לז): כהן שהצבור שונאים אותו או הוא שונא את הצבור - שכנה הוא לכהן אם ישא כפיו (ולכן יצא מביהכ"נ קודם רצה אם אינו יכול לכוף את יצרו ולהסיר השנאה מלבו)"</p> <p>כאשר יש בכיתה תלמיד שהוא כהן ניתן לערוך שאלון קצר לתלמיד או לאביו: מהי ההרגשה שלך בזמן הברכה? על מה אתה חושב כשאתה מברך?</p>		<p>כב-כז: ברכת הכהנים, המברכים את ע"י לקשר מיוחד עם הקב"ה; הבנת מבנה של הברכה המתואר בביטוי "הברכה המשולשת בתורה"</p> <p>מושגים: נזיר; ברכת כהנים</p>	<p>ברכת כהנים (1)</p>
<p>פס' א מחזיר אותנו לשמות פרק מ, יום הקמת המשכן ומשיחת הכלים לעבודה.</p> <p>פרק זה הוא הפרק הארוך ביותר בתורה, ופרשת נשא – הפרשה הארוכה ביותר. אפשר לשאול/לאתר את הפרשה השניה באורכה, פרק/פרשה הקצרים ביותר וכדו' החזרות המרובות בפרק: ראשית, ניתן להמחיש כך את ענין החזרות: המורה תחלק לתלמידים פתק עם מראי מקומות שונים. המורה אומרת "שלוש ארבע ו...". וכולם קוראים יחד. תגובה ראשונית- "אה, כולם קבלו את אותו פסוק לקרוא" בבדיקת הפתקים רואים שכל אחד קרא פסוקים אחרים כאן נוכל לברר לברר עם התלמידים: הלא התורה מקפידה שלא יהיה בה כל ייתור, ומדוע התורה חוזרת בפירוט על כל נשיא? ותשובות רמב"ן (יובא לתלמידים על פי שיקול דעת המורה):</p> <p>1. לתת כבוד לכל נשיא ונשיא - "כי הקב"ה חולק כבוד ליראיו.. אבל רצה להזכירם בשם ובפירוט קרבניהם ולהזכיר יומו של כל אחד שחשבו כולם</p>		<p>א-ט: ביום חנוכת המשכן הקריבו נשיאי ישראל מתנות למשכן – מתנת העגלות. העגלות חולקו בין בני גרשון ומררי. ולבני קהת – "לא נתן כי עבדת הקדש עליהם. בכתף ישאוי!"</p> <p>י-יז: "חנוכת המזבח" - השימוש הראשון במזבח נעשה על ידי הנשיאים. ביום הראשון הקריב נשיא שבט יהודה: כלי כסף וזהב, מנחות, קרבנות עולה חטאת ושלמים.</p> <p>יח-פג: בכל יום הקריב נשיא אחר את אותם הקרבנות</p> <p>פד-פט: סיכום משקל כלי הזהב והכסף ומספר הקרבנות, שנודבו ע"י הנשיאים</p> <p>פט: לאחר חנוכת המשכן השכינה שורה בישראל. משה שומע את דברי הקב"ה "מבין שני הכרובים".</p>	<p>קרבנות הנשיאים (2)</p>

<p>להתנדב".</p> <p>2. לכל נשיא - הרצונות וההתנדבות והמשמעות האישית שלו, כך שעל אף שזה נראה ונשמע אותו דבר, אלו קרבנות אחרים, שהרי לכל אחד מהם משמעות משלו המובא על ידי שבט אחר, ועם כוונות אחרות – "כי לכל אחד מהנשיאים עלה במחשבה להביא חנוכה למזבח ושתהיה בזה השיעור, אבל נחשון חשב בשיעור הזה טעם אחד וזולתו כל אחד מהנשיאים חשב טעם בפני עצמו.."</p> <p>ואם כך, נוכל להדגיש כאן את הכבוד השווה לכל אחד ואת הייחודיות של כל יחיד.</p> <p>הדגשת השראת השכינה ביום חנוכת המזבח (כמו בסיום ספר שמות, פרק מ')</p>		<p>מושגים: חנוכת המזבח; קרבנות הנשיאים</p>	
<p>רמב"ן כותב על המילים "וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהְרֹן" "שהוא היה המדליק אותן כל ימיו, ואע"פ שהמצוה כשרה בבניו כמו שנאמר (שמות כו כא) יערוך אותו אהרן ובניו, אבל היה הוא מזדרז במצוה הגדולה הזאת.."</p> <p>ניתן לשאול: האם דומה ההדלקה בשנה ה-35 לשנה הראשונה? אצל אהרן – כן! ומכאן לשוחח על ההתחדשות וההתלהבות במצוות (והקושי הנובע מההרגל, כמו ההבדל בין הדלקת נר ראשון של חנוכה לנר שמני, או הנחת תפילין ראשונה וכיו"ב)</p> <p>לתת לתלמידים לחזור ולעיין בפרק ד (פס' ג, כג, ל) ולהשוות את גיל העבודה לנאמר בפרקנו. רק לאחר גילוי הסתירה לפנות לרש"י המיישב את הדברים</p>	<p>ב "בהעלתך" המשמעות של סמיכות פרשיות; מעלתו של אהרן הכהן</p> <p>בה "מבן חמש ועשרים" סתירה בין מקראות, ויישובן</p>	<p>א-ד: תפקיד אהרן בהעלאת נרות המנורה</p> <p>ה-כב: הקדשת הלויים במעמד שנערך לפני אהל מועד; בניי סומכים ידיהם על הלויים, ואהרן מניף אותם "תנופה לה".</p> <p>הלויים מחליפים את הבכורות ומשמישים כעת בעבודת המשכן "נתנים נתנים ליי" (טו) ו"נתנים לאהרן ולבניו (יט).</p> <p>כג-כו: גיל השירות במשכן</p> <p>מושגים: סמיכות פרשיות</p>	<p>הקדשת הלויים (1-2)</p> <p>ח</p>
<p>להדגיש את הייחוד שבציווי על קרבן "פסח מדבר" בשנה השניה, על רקע הציווי במצרים כי יתחייבו בקרבן פסח לאחר הכניסה לארץ (שמות יב, כה, ורש"י שם)</p> <p>הדגשת מעלתו של משה - שאמר "אני לא יודע", עמדו ואשמעה.</p>	<p>א "בחדש הראשון" אין מוקדם ומאוחר בתורה</p>	<p>א-ה: פסח מדבר בשנה השניה ליציאת מצרים</p> <p>ו-יד: בעיית הטמאים לנפש ותשובת הקב"ה למשה – פסח שני ודיניו</p> <p>מושגים: פסח מדבר; פסח שני; "אין מוקדם ומאוחר בתורה"</p>	<p>פסח שני (2)</p> <p>ט</p>
<p>לאתר את המילים החוזרות "חנה", "נסע", ואחר כך לאתר מהו הסימן לפיו יודעים כיצד ליסוע או לחנות; לאתר את המילים הנגזרות מהשורש "שמר",</p>		<p>טו-כג: הנסיעה והחניה על פי הענן והאש: "כִּן יִהְיֶה תָּמִיד</p>	

<p>סדרי מסע המחנות (3-4)</p>	<p>הָעֵנָן יִכָּסְפוּ וּמֵרָאֵה אֱשׁ לְיָלֵהּ; סִימְנֵי הַנְּסִיעָה וְהַחֲנִיָּה: "לָפִי הַעֲלוֹת הָעֵנָן - יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", "וּבְמִקּוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּן שָׁם הָעֵנָן - שָׁם יִחַנּוּ";</p> <p>הַנְּסִיּוֹן שֶׁבַח הַחֲנִיָּה לְפָרְקֵי זְמַן מִשְׁתַּנִּים וּבִלְתֵּי יָדוּעִים (פס' יט-כב); שֶׁבַח הָעֵם בְּפִסּוֹק הַסִּיכּוּם (כג): "עַל פִּי ה' יִחַנּוּ וְעַל פִּי יְהוָה יִסְעוּ! אֵת מִשְׁמֶרֶת ה' שָׁמְרוּ עַל פִּי ה' בְּיַד-מִשְׁהָ!"</p>		<p>עם ישראל כולו הוא כמו משמר המלך, המלווה את ענן ה' להמחיש את המעלה והנסיון שבחניה ונסיעה לפרקי זמן משתנים ולא ידועים. להדגיש את הקושי בחוסר הוודאות היכן יהיו למחרת היום, "ויש אשר יהיה הענן יומיים ונעלה הענן ונסעו". אפשר לנסות ולהדגים גם היום לו היינו צריכים להיות תלויים בגורם חיצוני שבכל רגע יכול לתת הוראה. אפשר להשמיע או לשיר את השיר מירמיה: "כה אמר ה'... לכתך אחרי במדבר"</p>
<p>י</p>	<p>א-י: החצוצרות – מספרן, דרך עשייתן ("מִקְשָׁה"), ותפקידיהן: הַתְּקִיעָה – "לְמִקְרָא הַעֲדָה" (פס' ב) וכן בעת הקרבת קרבנות המועדים וראשי חדשים (פס' ו); הַתְּרוּעָה – "לְמִסַּע אֵת הַמַּחֲנֹת" (פס' ב) וכן לזכרון ולתשועה בעת צרה ומלחמה (פס' ט)</p> <p>יא-כח: תאריך היציאה למסע לאחר שנת החניה בסיני; סדר המסעות במדבר - הפניה לפסוקים מרכזיים, ותרשים:</p> <p>1. "וַיִּסַּע דָּגַל מַחֲנֵה בְנֵי-יְהוּדָה בְּרֹאשׁוֹ לְצַבְאֹתָם" (יד) 2. "וְהוֹרֵד הַמִּשְׁכָּן" – פירוק המשכן על פי המתואר בפרק ד ומסע "בְּנֵי גֵרְשׁוֹן וּבְנֵי מְרָרִי נִשְׁאַי הַמִּשְׁכָּן" (יז) 3. "וַיִּנְסַע דָּגַל מַחֲנֵה רְאוּבֵן לְצַבְאֹתָם" (יח) 4. "וַיִּנְסַעוּ הַקְּהָתִים נִשְׁאַי הַמִּקְדָּשׁ" (כא) 5. "וַיִּנְסַע דָּגַל מַחֲנֵה בְנֵי-אֶפְרַיִם" (כב) 6. וַיִּנְסַע דָּגַל מַחֲנֵה בְנֵי-דָן מֵאֲסָף לְכָל הַמַּחֲנֹת" (כג);</p> <p>כט-לב: הצעת משה לחבב להצטרף למסע לארץ כנען</p> <p>לג-לו: הארון ההולך לפני המחנה; דברי משה במסע הארון - "קוּמָה ה' וַיִּנְצְפוּ אֵיבֹיָד וַיִּנְסוּ מִשְׁנֹאֲיָד מִפְּנֵיד", ובחנייתו - "שׁוּבָה יְהוָה, רַבְבוֹת אֲלֹפֵי יִשְׂרָאֵל"</p> <p>מושגים: חצוצרות; תקיעה; תרועה</p>	<p>כה "מאסף לכל המחנות מסר חינוכי: השבת אבידה</p>	<p>אפשר להתחיל בפעילות מקדימה אשר במהלכו נחצה את הכתה לשניים. ונבקש שחצי אחד ימחזי את עם ישראל ואילו החצי השני - את המנהיגים. המטרה היא להוביל את הקבוצה ללא דיבור תוך המצאת שפה שעל ידה יצליחו להוביל את החצי השני.</p> <p>ניתן להמחזי את השימוש בחצוצרות - לחלק תפקידים בכיתה (התוקעים בחצוצרות, הנשיאים, הקהל) ולהמחיש כיצד כל אחד ממלא את תפקידו עם הישמע התקיעה המתאימה.</p> <p>פסוקים בעל פה: פס' ט</p> <p>פסוקי הסיום של הפרק מתארים בצורה מרוממת את המסע לארץ ישראל. חשוב להדגיש זאת באופן קריאתם; לקשר לפתיחת ההיכל המוכרת מבית הכנסת מדי שבת.</p> <p>הכנת שלטי חוצות/לוחות מודעות מהמדבר ובהן "הוראות" לבניי מתי ליסוע, מתי לחנות.</p> <p>לדבר על מקומו של ארון ברית ה' בחיי עם ישראל. (ניתן להביא דוגמאות מהנביאים) בהקשר לכך כבודו של ספר תורה ומה מקומה של התורה בחיינו</p> <p>פסוקים בעל פה: פס' לה עד פס' לו</p>

א-ג: חטא המתאוונים ועונשם; קריאת שם המקום על שם המאורע

ד-לה: קברות התאוה: ד-ט: תלונת העם על המן: התאוה ל"בֶּשֶׂר" וההתרפקות על שאכלו ב"מִצְרַיִם חֲנָם" - "דָּגָה" וירקות שונים, ומנגד המצב הנוכחי במדבר - "וְעַתָּה נִפְשָׁנוּ יִבְשָׁה אֵין כֹּל בְּלִתי אֶל-הַמָּן עֵינֵינוּ"; עדות הכתוב על מעלת המן

ז-טו: טענת משה על משא ההנהגה: "...הָאֲנֹכִי הָרִיתִי אֶת כָּל הָעַם הַזֶּה אִם אֲנֹכִי יִלְדֶתיהוּ כִי תֹאמַר אֵלַי שְׂאֵהוּ בְחִיקָד כְּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֱמֹן אֶת הַיֶּגֶק..."; "לא אוכל אֲנֹכִי לְבִדִי לְשֵׂאת אֶת כָּל הָעַם הַזֶּה כִּי כָבֵד מִמֶּנִּי"

טז-כד: תשובות ה' - 1. על משא העם - האצלת הרוח על שבעים הזקנים: "אֶסְפָּה לִי שְׁבָעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶצְלֶתי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשִׁמְתִי עֲלֵיהֶם וְנִשְׂאוּ אִתְּךָ בְּמִשְׁאֵ הָעַם" 2. על תלונת העם - המצאת בשר למחר: "וְנָתַן ה' לָכֶם בָּשֶׂר וְאֶכְלֶתֶם, לֹא יוֹם אֶחָד תֹּאכְלוּן וְלֹא יוֹמִים.. עַד חֹדֶשׁ יָמִים עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מֵאִפְכֶם.. כִּי-מֵאִסְתֶּם אֶת ה' אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם"; משה תמה על האפשרות לספק את רצון העם: "הֲצֹאן וּבְקָר יִשְׁחַט לָהֶם וּמִצָּא לָהֶם"? ותשובת ה' - "הִיד ה' תִּקְצֹר? עֲתָה תִרְאֶה הֲיִקְרָד דְּבָרִי אִם לֹא"

כה-ל: מינוי הזקנים - הזקנים עומדים סביב אהל מועד ומשה מאציל מרוחו עליהם, דהיינו - ה' מדבר אליו והם מתנבאים; הנער מודיע למשה וליהושע כי גם "אֶלְדָּד וּמִיָּדָד מִתְנַבְּאִים בְּמַחְנֶה"; יהושע, "מִשְׁרַת מִשָּׁה" מבקש ממשה: "כְּלָאִם", אך משה חפץ בנבואתם, "וַיְמִי יָתָן כָּל עַם ה' נְבִיאִים!"

א "רע באזני ה' ביאור פרט מרכזי שלא פרש הכתוב - מה היתה התואנה "ויחר אפר" מסר חינוכי: הגנות שבכפיות טובה

ב "ויצעק העם אל משה משל ונמשל

ג "והאספסוף" מי הם - פירוש המילה לפי השורש.

טז "אשר ידעת כי הם" שכר מידה כנגד מידה

יז "ושמתי עליהם" פירוש על פי דימוי, מעלת הנתינה שאינה פוגמת בנותן.

כו "וישאר" מסר חינוכי - מידת הענוה

"והמה בכתבים" עיון בפירוש להשלמת פרטים שאינם מבוארים בפסוק

לקראת המסע במדבר, לחזור ולהזכיר עניינים שנדונו בהקדמה לספר - קשיי המדבר, הסכנות, קושי הדרך, התלות ואי הוודאות. כך נעסוק בפרשות התלונה והחטאים - לאור הבנת הנסיון הקשה "לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה"

בנושא המן- כדאי לתת לתלמידים לחזור ולפתוח חומש שמות פרק ט"ז על מנת לתת תמונה שלימה על תלונת המן, מראהו, טעמו וכו'

קברות התאוה - ענין בענין: יש כאן נושא בתוך נושא: בתוך המעשה של התאוה לבשר בא ענין מינוי הזקנים

על שאלת משה "הֲצֹאן וּבְקָר יִשְׁחַט לָהֶם וּמִצָּא לָהֶם"? נאמרו פירושים שונים, ור"ע ספורנו פירש "מאחר שאינם שואלים בשר אלא כדי לנסות, הלא אין ספק שכמו שניסו בזה ינסו במאכלים זולת זה" כלומר: השאלה איננה האם יכול ה' להביא כמות של בשר, אלא שבני ישראל לא יתמצו בכל אוכל שבעולם (והראיה, שלא הסתפקו במן שהכתוב מעיד על מעלתו הגדולה).

"אֲדַנִּי מִשָּׁה, כְּלָאִם"! פירושים שונים נאמרו בהסבר משפט זה ונביא כאן שני פירושים מתוך דברי רמב"ן: 1. כלאם - לאסור אותם כי הם נביאי שקר "כי אולי רוח שקר בפייהם או רוח רעה מבעתם, והנה צריכין לשומם בבית הכלא" 2. כלאם - מנע מהם את רוח הקדש, כי אמנם הם מהזקנים שנכתבו ונתנבאו אך "...חשב יהושע...אין נכון שיתנבאו הם במחנה, שלא הקימו דבר ה' שצוה ולקחת אותם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך (פסוק טז) והנה יראה (יחשבו הרואים) שאין נבואת כולם מאצילות הרוח אשר על משה.."

"המקנא אתה לוי"? אילו היה לנו משהו שהיה רק שלנו והיה מייחד אותנו מאחרים, האם היינו מוותרים עליו? ניתן ללמוד רבות על משה רבינו, כמנהיג וכנביא, אשר איננו מבקש מעלה מיוחדת לעצמו, מאציל בנדיבות מרוחו על הזקנים, ואיננו מקנא באלדד ומידד. דווקא בגלל זה הוא יחיד ומיוחד מכל האדם.

להמחיש את כמות השלו, שנערס על הארץ סביב המחנה, בגובה מטר, מהלך יום שלם לכל רוח!

ברור, אם כן, שלא קצרה כלל יד ה' מלכלכל את העם. מי שמאמין בכך סומך

<p>על ה' שימציא לו פרנסתו דבר יום ביומו, הַשְׁלֵךְ עַל ה' יְהַבֵּד וְהוּא יְכַלְכְּלֵךְ" (תהלים נג,ג). מעשי העם כאן מורים על ההפך בדיוק: כל אחד הלך משך שעות ארוכות (יום, לילה ויום) לאסוף ערמות רבות של שלו, על מנת שמזונו יהיה מובטח ולא תלוי בכלום. זהו ניגוד גמור למן שהיה נלקט בכמות אישית יום יום, "עמר לגלגלת".</p> <p>מכל המעשה ניתן לראות כי אדם נמדד בהסתכלות שלו על המציאות. היה לבני ישראל מן, והם התאונו שרע להם, במצרים היה סבל ועבדות, והעם נזכר בגעגוע בתקופה זו, הקב"ה ממציא להם מזון והם מתנהלים כאילו איש אינו משגיח ועליהם לדאוג לפרנסתם כפי שהם אוהבים ובכוחות עצמם. יש בכך כפיות טובה וחוסר אמונה. האדם צריך לראות את הטוב ולהכיר תודה לה'.</p>		<p>לא-לה: הופעת הַשְׁלֹו - בכמות עצומה סביבות המחנה; כל אחד מהעם לוקט כמויות גדולות מאד, ותוך כדי האכילה חרה אף ה' "וַיִּזַּף ה' בָּעָם מִכָּה רַבָּה מְאֹד"; קריאת שם המקום על שם המאורע.</p> <p>מושגים: תבערה, המן; הזקנים; קברות התאוה</p>	
<p>לאתר בפרק פעולות, דיבורים ותיאור המתרחשות לכל דמות, ומתוך כך ללמוד על מעלותיה: ענוותו של משה, תחינת אהרן עבור מרים, יחס העם למרים, וכדו' להדגיש את פסוק ג – ענוותנותו של משה. מהי ענווה? מה ניתן למוד ממשה לחיי היום-יום שלנו?</p> <p>אפשר להציג בטבלה את ההבדלים בין נבואת משה לשאר הנביאים על פי הרמב"ם בפ"ז מהל' יסודי התורה</p> <p>אפשר להזכיר את דברי החפץ חיים בספר חפץ חיים מצוות עשה א, בענין לה"ר</p> <p>לקשר לכינויים במזמור "יגדל" - "לא קם בישראל כמשה עוד...ומביט את תמונתו...נאמן ביתו"</p> <p>פסוקים בעל פה: פס' ג, פס' ז עד פס' ח</p>	<p>ה' ויצאו שניהם מבנה –שאלה ושתי תשובות (בתשובה הראשונה – דוגמה לחיזוק התשובה), מידות: כיצד מספרים בשבחו של אדם, הנזיפה - בצנעה.</p> <p>"רפא נא" מבנה- שאלה ושתי תשובות; אחריות המנהיג לאופן בו תתפרש התנהגותו.</p> <p>"והעם לא נסע" שכר מידה כנגד מידה</p>	<p>א-ב: חטא מרים; דברי מרים ואהרן במשה</p> <p>ג-ח: ענוותנותו של משה; מעלת נבואת משה</p> <p>ט-טז: עונשה של מרים – צרעת; הפצרת אהרן במשה בעבור מרים; תפילת משה ותשובת ה'; העם ממתין למרים משום כבודה</p>	<p>מעלת נבואת משה (3)</p> <p>יב</p>
<p>מדוע משה שלח מרגלים? האם לא האמין שהארץ טובה? רמב"ן מבאר כי משה בודאי רצה לחזק את העם באמונה בטוב הארץ ולכן שלח את נשיאי העדה מתוך מחשבתו שהם ישכנעו את העם בטובה, כפי שעשה כלב.</p>	<p>ב' שלח לך אנשים המשמעות של סמיכות פרשיות; הוצאת דיבה</p>	<p>א-טז: המינוי לשליחות; מי נשלחו ("כלם אנשים, ראשי בני ישראל"), שינוי שמו של הושע בן נון</p>	

המרגלים (6)	יג	<p>יז-כ: הציווי – לראות את "הארץ – מה היא" ואת "העם היושב עליה", להביא מפירות הארץ</p> <p>כא-כה: ביצוע השליחות – מסע המרגלים בארץ ישראל; חברון וענקיה; הבאת פירות מנחל אשכול;</p> <p>כו-לג: הדיווח והצגת פירות הארץ; החטא – טענת המרגלים נגד העליה לארץ ישראל: "אפס כי עז העם..." לא נוכל לעלות אל העם"; הוצאת "דבת הארץ" – "על ארץ אוכלת יושביה"; דמותו של כלב; הויכוח בינו לבין המרגלים האחרים</p> <p>מושגים: חטא המרגלים; "דבה"; חטא המעפילים</p>	<p>יח "החזק הוא הרפה" סימן מסר להם" - מיהו חזק</p> <p>כב "ויבא עד חברון" שינוי מלשון רבים ללשון יחיד; ערך התפילה על קברי אבות</p> <p>כג "וישאהו במוט בשנים" שבחה של ארץ ישראל; ההבדל בראיית טוב הארץ בין כלב ויהושע לבין מוציאי הדבה</p>	<p>להזכיר את הדוגמה מפרק ח לענין הקניית המושג סמיכות פרשיות (למידה מצטברת)</p> <p>לחלק לכל תלמיד "דף ריגול אישי" (כל ילד יסמן בצורה מיוחדת וסודית את שמו) ובו פסוקי הציווי (יח – כ). נסמן עם התלמידים בשני צבעים שונים את המידע שאותו עלינו להביא - 4 שאלות ביחס לארץ; 3 שאלות ביחס לעם/לאנשים. בסוף הדף - שורות ריקות, ל"דיווח". התלמידים יצאו "לתור" את הסביבה ויביאו תשובות</p>
	יד	<p>א-ח: <u>חטא העם</u>: הבכי והתלונות נגד משה; הטענה כלפי הקב"ה "ולמה ה' מביא אתנו... לנפל בחרב" והרצון לשוב למצרים;</p> <p>תגובת משה ואהרן (נפילת אפים); תגובת כלב ויהושע הפונים אל העם בדברי אמונה, עידוד ושבח הארץ הטובה; המשך המרי – "ויאמרו כל העדה לרגום אותם באבנים, וכבוד ה' נראה בענן"</p> <p>יא-כה: העונש: מחשבת ה' הראשונה - לכלות את ישראל; תפילת משה – "סִלַח נָא לְעֹן הָעָם הַזֶּה כְּגִדְל חֲסִדְךָ" ותגובת ה' - "סלחתי כדבריך"; "ואולם חי אני" - עונש אנשי דור המדבר - שלא ייכנסו לארץ; ומנגד – שכרו של כלב</p> <p>כו-לז: נדודי הבנים "יום לשנה"; מות התרים - במגפה</p> <p>לט-מה: המעפילים – האבל הכבד על דברי ה'; נסיון המלחמה; אזהרת משה "אַל תַּעֲלוּ כִּי אֵין ה' בְּקִרְבְּכֶם"; המפלה והכשלון</p>		<p>גדולתם של יהושע וכלב, ובעיקר עמידתו של כלב מול הקהל. אמונתם בה' חיזקה את ביטחונם לעמוד מול כל העם ולומר את דבריהם לעמוד על אהבת משה לעם ואת מסירותו עליהם, שאיננו פוסק מלדאוג להם ומלהתפלל עליהם גם לאחר החטא</p> <p>"חי אני" כנגד "אם יראו את הארץ אשר נשבעתי להם" יש כאן שבועה כנגד שבועה</p> <p>תפילת משה הגדולה מעבירה את גזרת ה' הראשונה, קישור לנאמר בסליחות - "ויאמר ה' סלחתי כדברך". אפשר להיזכר במקומות נוספים בהם התפלל משה עבור בני ישראל</p> <p>אפשר לשלוח את התלמידים למקור שכבר נלמד -ספר יהושע (יג, ו-טו), על מילוי ההבטחה ועל המאמץ ובאמונה של כלב בלחימה בהר חברון "כי אתה שמעת..כי ענקים שם וערים גדלות בצרות"</p> <p>פסוקים בעל פה: פס' ז; פסוק יט עד פס' כ</p>

<p>הכנת בצק וקיום מצוות הפרשת חלה עם התלמידים המחשת טובה של הארץ אשר פירותיה מעטרים מעטרים את המזבח – חטה, ענבים וזיתים (סלת יין ושמן)</p> <p>זוהי הזדמנות ללימוד ולהכרות עם ספר החינוך (מצות חלה, מצוה שפה) – מהו הביטוי "משרשי המצווה" המופיע בכל מצוה (טעם המצוה) וכיצד באר כאן את שורש המצוה</p> <p>הכנת ציצית עם התלמידים בבית הספר, "מבצע ציצית". זו גם הזדמנות להראות את הסוגים השונים של הקשירות. אשכנז, ספרד, תימן, חב"ד; בהזדמנות זו ניתן גם להזמין הרצאה על הפקת התכלת מהחילוץ.</p> <p>"והיה לכם לציצית" - ההסתכלות על הציצית כסימן היכר המזכיר את המחויבות למצוות – "למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי"; ניתן להרחיב במעמד הציצית כבגד שהוא סמל וייצוג ליהודי.</p>	<p><u>לט</u>, ולא תתורו המודעות לרגילות הלב לחמוד את מה שהעין רואה.</p>	<p>א-ה: מנחות ונסכים – מתנות מהצומח העולים למזבח עם קרבנות נדר ונדבה, באים מהצמחים החשובים – סולת בלול בשמן, ויין.</p> <p>ו-טז: מידת המנחה והנסך – בהתאם לסוג הקרבן: כבש, איל או פר</p> <p>יז-כא: מצוות חלה – מצוה התלויה בארץ; להפריש מן העסה ("ערסתיכם") קודם האכילה ("ראשית") תרומה לכהן</p> <p>כב-לא: התורה מצווה להביא קרבן לכפרה על ע"ז שנעשתה בשגגה, בין אם נעשה בהוראת בית הדין ובין אם היחיד חטא מעצמו</p> <p>לב-לו: המקושש וקדושת השבת – המעשה; בירור דינו ועונשו</p> <p>לז-מא: מצוות הציצית; מתן פתיל תכלת על כנפות הבגד</p> <p>מושגים: מנחות; נסכים; הפרשת חלה; המקושש; ציצית</p>	<p>טו</p>	<p>פרשות הלכתיות (3)</p>
<p>הצבעה על התפשטות המחלוקת בקרב קהלים שונים כהקדמה לאיתור הטענות באמצעותן מצליחים קרח ודתן ואבירים להטות את לב בני ישראל נגד משה ואהרן</p> <p>שימוש בציר זמן של שלשה ימים להבנת האירועים המתרחשים לאורך פרקים טז-יז</p> <p>מנהיגותו של משה המשתדל בדרכי שלום ופיוס מחד, אך גם מכריע את המחלוקת מצד שני.</p> <p>הניגוד בין טענת דתן ואבירים כי משה "משתרר" לבין המציאות אותה מתאר משה "לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעתי את אחד מהם"</p>	<p><u>א</u> "ודתן ואבירים" הסיבות למחלוקתו של קרח; אוי לרשע אוי לשכנו</p> <p><u>ב</u> "ויפל על פניו" משל ונמשל</p> <p><u>ג</u> "וישלח משה" מעלת השכנת השלום</p>	<p>א-ז: המורדים וטענותיהם – המצטרפים למחלוקת ומעמדם; הטענה כנגד משה ואהרן; תגובת הצער של משה והצעת מבחן המחנות;</p> <p>ח-טו: משה "מחזר להשלים בדברי שלום" – פניותיו לבני שבט לוי והקריאה לדתן ולאבירים; תשובת דתן ואבירים כנגד מנהיגותו של משה, ותפילת משה כנגדם</p> <p>טז-לה: מבחן המחנות; תפילת משה; העונש הניסי והמיוחד של קרח דתן ואבירים; עונשם של מקריבי המחנות</p>	<p>טז</p>	<p>קרח (6)</p>
<p>גם תוך המעשה שהוא מרד כנגד משה, משה אינו חדל מדרוש את טובתם - להתפלל על העם ולכפר עליהם (טז, כב; יז, יא)</p>		<p>א-ה: אלעזר לוקח את מחנות האנשים השרופים ומרקע אותם ציפוי למזבח החיצון, זכרון לבני ישראל "למען לא</p>	<p>יז</p>	

<p>סיכום האותות הנפלאים ועל מה באו להעיד - המחנות, האדמה, המטות בעונת הפריחה של השקדיה אפשר להביא ענף כזה לכיתה ולראות בעיניים את מה שאנחנו לומדים</p>		<p>יקרב איש זר...ולא יהיה כקרח וכעדתי" ו-י ד: הטענות כנגד משה ואהרן למחרת; המגפה פורצת בעם ונעצרת על ידי אהרן באמצעות הקטורת טז-כו: מבחן המחנות – פריחת מטה אהרן - עדות לכך שאהרן הוא הנבחר משבט הלוי, וכי שווא טענו כנגד משה ואהרן</p>		
<p>התמצאות – לדפדף למקורות בפרקים א, ג, ד, ח על מעמד הלויים ותפקידם ; לתאר את המשמר שהיה במקדש בעזרת התיאור המופיע במשנה מסכת מדות א, א-ב ("מה קול בעזרה? קול בן לוי לוקה, ובגדיו נשרפים, שישן לו על משמרו!"); ; לקשר לעליית הלוי לתורה אחר הכהן לחלק לתלמידים תפקידים – חקלאי, כהן, לוי ולהמחיש מי מגיע ראשון לקחת, וכיצד הלוי נותן מחלקו לכהן לספר כיצד נעשית היום הפרשת תרומות ומעשרות</p>		<p>יז, יח- יח: חיזוק תפקידו של שבט לוי - לשמור את משמרת הקודש ח-כ: הקב"ה נותן לכהנים את תרומת הקודש, "אני חלקך ונחלתך" (פס' ח, פס' כ). רשימת מתנות הניתנות לכהנים מאת בני ישראל. כא-כד: מעשר ראשון – עשירית מהיבול הניתן ללוי ("מעשר ראשון"). ללויים אין נחלה בארץ והם נתונים לעבודת המקדש, על כן בני ישראל מפרנסים אותם. כה-לב: תרומת מעשר/"מעשר מן המעשר" – גם הלוי מפריש מחלקו 10% לכהן. מושגים: מתנות כהונה; מעשר ראשון; תרומת מעשר;</p>	<p>יח</p>	<p>מתנות כהונה (1-2)</p>
	<p>ב "זאת חקת התורה" החוק – גזרת מלך</p>	<p>א-ו: "חוקת התורה"; מצוות הכנת אפר פרה אדומה ז-כב: האפר מטהר טמא מת ע"י הזאה ביום השלישי והשביעי לטומאתם. ללא הטהרה, טמא מת שנכנס למקדש - יתחייב בכרת מושגים: "חקה"; אפר פרה אדומה</p>	<p>יט</p>	<p>פרה אדומה (1-2)</p>